

INVITATION

til Børneombuddets dialogmøde

31. oktober 2019

Fra Trivsel til Tvang

Stadig flere børn og unge i Danmark lider under psykisk mistrivsel – det viser bl.a. tusindvis af opkald til BørneTelefonen. Men hvad skyldes den nedslående udvikling? Hvad skal der til for, at vores børn kan trives bedre, og hvad fungerer allerede i dag? Og endelig - hvad sker der, når vores børn ryger helt ud over kanten og ender på en psykiatrisk afdeling?

På dialogmødet vil Børneombuddet fra forskellige vinkler – og med hjælp fra andre fagpersoner – søge svar på nogle af disse spørgsmål.

Dialogmødet afholdes af de tre parter i Børneombuddet: Børns Vilkår, Børnerådet og Børnekontoret hos Folketingets Ombudsmand. Målet med dialogmødet er at fremme oplysning, samarbejde og ikke mindst en løsningsorienteret debat om børns rettigheder i Danmark.

TILMELDING

Tilmeld dig på post@ombudsmanden.dk senest d. 16. oktober 2019. Deltagelse er gratis.

Se program for dagen på sidste side.

Den tidlige indsats er afgørende

Af Rasmus Kjeldahl, direktør i Børns Vilkår

En ung pige kontaktede BørneTelefonen, fordi hendes konfirmationskjole ikke havde nogen ærmer. Det var et problem, fordi hendes skuldre havde fået en masse ar, efter hun var begyndt at skære i sig selv. Hun ville gerne vide, hvordan hun kunne skjule arrene, når hun skulle have kjolen på? Henvendelser fra børn i psykisk mistrivsel fylder stadig mere på BørneTelefonen hos Børns Vilkår. I 2018 handlede hver femte samtale om psykisk mistrivsel som selvskade, ensomhed og selvmordstanker. Når børnene sætter ord på årsagerne, handler det om alt lige fra utilfredshed med egen krop over skilsmisse og mobning til følelsesmæssige svigt og overgreb.

Det er med andre ord en udfordring så kompleks, at den ikke kan reduceres til diskussioner om skærmtid og stigende krav i skolen. Der er brug for en national strategi og handlingsplan på tværs af ministerområder, som giver os et stærkt greb om forebyggelsen - allerede fra børnene slår øjnene op for første gang. En tidlig og fokuseret indsats er helt afgørende, hvis vi skal forebygge psykisk mistrivsel blandt børn og unge.

Børns Vilkår er kommet med anbefalinger til, hvor og hvordan vi gennem lovgivning, investeringer og prioriteringer kan styrke rammerne om vores børns trivsel og udvikling. Det kræver inddragelse af kommuner, regioner, børn og civilsamfund - og det kræver politisk mod og vilje. Den voksende psykiske mistrivsel blandt vores børn og unge er ikke noget, der heler af sig selv. Den kræver handling.

Er unges fritid under pres?

Af Mette With Hagensen, formand for Børnerådet

Børn og unge har brug for fri tid og hvile, og et godt fritidsliv er afgørende for at kunne opretholde balancen i et samfund, som stiller konstante krav om præstation på alle parametre.

I undersøgelsen Pres på ungdomslivet fra 2018 kunne vi konkludere, at flertallet af de unge føler sig pressede af krav om at præstere, særligt i relation til uddannelsessystemet. For at kortlægge hele ungdomslivet har vi nu sat fokus på de unges fritidsliv: Hvad er det gode fritidsliv, hvad bruger de tiden på, og hvad vil de gerne have mere tid til?

For de unge i 9. klasse er det gode fritidsliv kendetegnet ved nære sociale relationer til venner og familie og tid og frihed til at gøre, hvad de har lyst til. Manglen på disse faktorer er samtidig det, der kendetegner det dårlige fritidsliv. De fleste unge har et godt fritidsliv, men mere end hver tiende savner nogen at være sammen med, og de har hverken tid eller overskud til at lave det, de gerne vil i deres fritid.

Børnerådets undersøgelse viser en klar sammenhæng mellem de unges oplevelse af ikke at have tid nok til at gøre det, de har lyst til, og symptomer på mistrivsel, højere grad af ensomhed og manglende livstilfredshed. Derfor er der brug for at sætte mere fokus på fritidslivet og de unges ret til selvbestemmelse, rekreation og fri tid.

Vi voksne taler meget om work-life balance i relation til stress, og på samme måde bør vi tale om balancen mellem skole og fritidsliv, når vi adresserer mistrivsel og præstationspres blandt børn og unge.

Når børn udsættes for tvang i psykiatrien

Af direktør ved Folketingets Ombudsmand, Louise Vadheim Guldborg

Ombudsmandens Børnekontor kommer ud i hele landet, når vi på vores tilsyn besøger steder, hvor børn og unge opholder sig eller er anbragt. På tilsynsbesøgene kommer vi tæt på børnenes hverdag, og vi taler med dem om, hvordan de har det, og hvordan de bliver behandlet.

Børnekontoret har også besøgt landets psykiatriske afdelinger, hvor nogle af de mest sårbare børn og unge er. Børnene og de unge er ofte i dyb mistrivsel, og deres sygdom og situation gør, at personalet indimellem må bruge tvang. Bl.a. i form af bæltefiksering.

Vores besøg har afdækket en række dilemmaer:

- Børn under 15 år bliver tvangsfikseret, selvom udgangspunktet i lovgivningen er, at det ikke bør ske.
- Skal man vække et barn, der er faldet i søvn under fikseringen, for at gøre indgrebet så kort som muligt, eller skal man lade barnet hvile ud?
- Skal man forsøge at få forældrenes samtykke til indgrebet, eller mister barnet så nogle rettigheder?

Der gøres et stort arbejde i psykiatrien for at sikre, at børnene og de unge bliver behandlet med omsorg og respekt. Det viser børnekontorets tilsynsbesøg også.

Målet bør dog hele tiden være at bruge så lidt og så skånsom tvang som muligt. Derfor er der fortsat grund til at have et stort fokus på retssikkerheden for de børn og unge, der udsættes for tvangsindgreb i psykiatrien.

PROGRAM

Børneombuddets dialogmøde d. 31. oktober 2019

Program fra kl. 9.30 - 12.30

Hos Børns Vilkår, Trekronergade 26, 2500 Valby

Der er kaffe og croissanter fra kl. 9.30 - 10.00

- 10.00 Velkomst**
V/ Rasmus Kjeldahl, Mette With Hagensen og Louise Vadheim Guldborg
- 10.05 Venner, tid og frihed er afgørende faktorer for både trivsel og mistrivsel. En ny undersøgelse kortlægger de unges fritidsliv.**
V/ Mathilde Dieckmann og Julie Riishøj, Børnerådet
- 10.20 Når børn udsættes for tvang i psykiatrien**
V/ Susanne Veiga, områdechef, Ombudsmandens Børnekontor
- 10.35 Fra præstationspres til præstationsneutrale rum. Hvad betyder samfundets institutionaliserede rammer for psykisk trivsel og mistrivsel blandt børn og unge?**
V/ Anders Petersen, lektor i sociolog, Aalborg Universitet
- 10.55 Pause**
- 11.25 Hvordan sikrer vi, at danske børn og unge trives bedre?**
Interview med Rasmus Kjeldahl, direktør hos Børns Vilkår
- 11.45 Fælles diskussion**
- 12.30 Farvel og tak**

Børneombuddet i Danmark

I 2012 besluttede Folketinget at løfte børns rettigheder ved at styrke Børnerådet og Børns Vilkår. Yderligere blev der etableret et Børnekontor hos Folketingets Ombudsmand. De tre parter holder løbende møder og informerer hinanden på flere niveauer. Derved får parterne indsigt i hinandens aktiviteter og kan drage fordel af hinandens viden inden for børneområdet.

Børns Vilkår har med BørneTelefonen en 'indgangsdør', som de fleste danske børn kender. Børnerådet laver undersøgelser med og om børn og er fortaler for børn. Børnekontoret ved Folketingets Ombudsmand er en juridisk bagstopper.

Det danske børneombud består altså ikke af én instans, men af tre instanser, som hver især gør det, de er bedst til, og tilsammen udgør en grundlæggende støtte for børnene i Danmark.